

SVÅRIGHETSGRAD

Tidskrävande, men väldigt enkelt.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

En helg.

PRIS

Ca 2.000 kr (beroende på hur många klinker du behöver byta).

MATERIAL

- Fog- och kakelrengöring
- Kakellim, utomhus
- Fogbruk, utomhus
- Fogförsegling
- Byggsilikon

SPECIALVERKTYG

- Multiverktyg med fogrensare, karbidsegmentblad och karbidslipsula
- Kakelskärare
- Eventuellt högtryckstvätt

Till och med när källartrappan är klädd med klinker som har lagts enligt konstens alla regler är det oundvikligt att den med tiden slits ner av väder och vind. **Lösa klinker, förstörda fogar och alger längs väggarna** måste fixas innan skadorna brer ut sig.

Renovering av källartrappan

Lösa klinker och otäta fogar

avslöjas enkelt av beläggningar där fogarna har sugit åt sig fukt. Fukten tränger med tiden in och bryter ner kakellimet så att klinkerna lossnar. Och när frosten sätter in kommer de förr eller senare att sprängas loss.

Alger på väggen är ett tecken på att fukt sugits upp i väggen från hörnet där steget möter väggen. Fukten får först färgen att lossna, men med tiden förstörs även putslagret. Vi avhjälpas problemet med en klinkerkant.

Grön beläggning
avslöjar fukt.

Rengöring av klinker och fogar

För att kunna få en ordentlig överblick över fogars och klinkers status behöver de rengöras ordentligt. Använd ett alkaliskt rengöringsmedel (alltså utan syra) som inte skadar hela fogar.

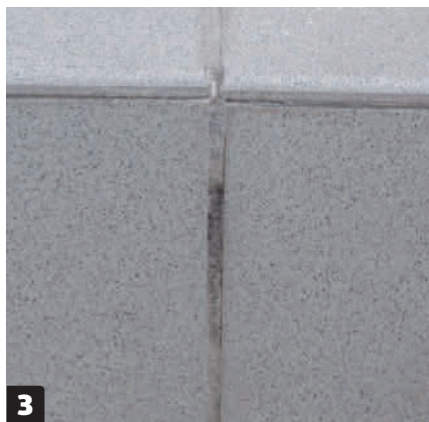
Du behöver åtminstone en skurborste och kanske också en högtryckstvätt, för smuts och alger kräver hårt arbete. Särskilt motsträviga fogar kan du rengöra med en fogrensare, ett redskap som du kan montera på multiverktyget.

1 Rengör alla klinker och fogar med rengöringsmedel. Applicera på alla ytor och skrubba sedan noga med en hård borste. Kom ihåg kraftiga gummihandskar och skyddsglasögon.

2 Skölj ytorna. Här använder vi en högtryckstvätt, men kvast och vattenslang kan också göra jobbet. Kom ihåg att kolla om avloppet i källartrappan är igensatt av löv och smuts innan du sätter på vattnet.

3 Kolla alla fogar. Missfärgade men intakta fogar kan räddas med en lätt slipning. Finns det däremot sprickor eller hål i fogen ska den kratsas eller fräsas ut.

Fogrensaren slipar ett tunt lager från fogens yta, så att den ser ut som ny. Finns till Fein- och Bosch-multi-verktyg.

4 Rengör intakta fogar. Med en lätt slipning kan intakta fogar bli snygga igen. Med ett fogrensarredskap till multiverktyget går det snabbt, men du kan även nöja dig med en manuell fogslip. Fogar som har slipats av bör efterbehandlas med en fogförsegling.

3 viktiga material till klinker och fogar

■ Fog- och kakelrent

Rengör noggrant beläggningar på alla ytor innan fogar kratsas ur och lösa klinker byts. Använd fog- och kakelrengöring som är till för att ta bort beläggningar och följ anvisningen på förpackningen.

■ Kakellim

Limma fast lösa klinker med ett kakellim som tål frost. Använd alltid kakellim och klinkerfog från samma tillverkare, så är du säker på att produkterna fungerar tillsammans.

■ Klinkerfog

Använd ett cementbaserat bruk för utomhus användning till fogarna. Det finns i flera färger – konsten är att hitta en nyans som matchar de gamla fogarna.

Byte av klinker och fogar

Om en klinkerplatta har gått sönder kan det tränga in vatten under den. Därför ska den bytas innan fukten sprider sig.

Kolla också plattor som inte ser hela ut. Är det ett ihåligt "bomljud" när du slår med t ex ett hammarskaft, så är det ett hålrum där vatten kan tränga in och spränga klinkern när det fryser. Och då ska plattan upp, rengöras och läggas tillbaka med nytt kakellim.

Förstörda fogar fräses bort med ett karbidblad på multiverktyget och fylls med ny fog när limmet har torkat.

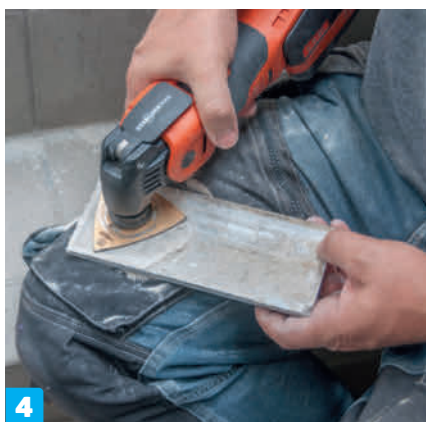
1 Fräs bort fogen för att få klinkern fri. Om en klinker ska bytas eller sättas fast på nytt, tas fogen först bort med ett karbidblad. Var försiktig så att plattorna runt omkring inte förstörs på köpet.

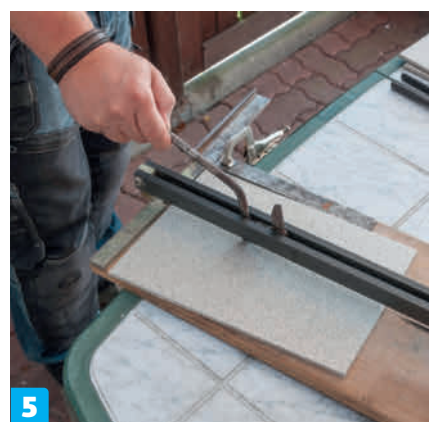
2 Lyft bort den lösa (eller förstörda) klinkern. Ibland behöver man använda lite våld för att få bort klinkern. Var även här försiktig så att du inte råkar förstöra några av de andra klinkerplattorna.

3 Gammalt kakellim tas bort. Det går enklast att ta bort det hårda limmet med en slipsula på multiverktyget. Men hammare och mejsel kan också användas. Kom ihåg skyddsglasögon.

4 Ta bort kakellim från baksidan av de hela plattorna. Om det inte går att göra utan att förstöra klinkern, måste du skaffa några nya som är likadana som de gamla.

5 Kapa klinkerna med en kakelskärare. Det är det enklaste sättet, och en kakelskärare kostar bara några hundra kronor. Jobbet kan dock även göras med en vinkelslip, men det smutsar ner en hel del.

6 Börja med de stående klinkerna som ska sitta längs kanten. Markera så att de kommer i höjd med stegets ovkant och kapa sedan. Därefter anpassas de liggande klinkerna så att de sticker ut över både steg och lodräta kantklinker. Det ger ett harmoniskt intryck.

7 Sätt kakellim på baksidan av klinkerna med en tandspackel. På så sätt kommer det inte kakellim på de andra klinkerna eller för högt upp på väggen. Tryck fast klinkerna så de kommer i höjd med befintliga plattor.

Fogning och fogförsegling

När kakellimmet har torkat efter ungefär ett dygn ska fogarna fyllas med fogbruk, som ser ut som de gamla fogarna. Gör ett test och låt det torka innan du fyller alla fogarna – då kan du jämföra och eventuellt ändra färgen lite innan du blandar resten.

Fogbruket påförs och dras av med en gummiskrapa. Överflödigt bruk torkas bort med en urvriden svamp.

När fogarna är torra penslas de med fogförsegling. Då blir de tåligare mot vatten, fett och smuts.

1

Dra på fogbruk med en gummiskrapa. Arbeta diagonalt så att bruket arbetas ordentligt ner i fogarna. Arbeta även över de fogar som bara har rengjorts.

2

Torka bruket av klinkerna med en svamp och rent vatten. Rengör svampen i en hink och vrid ur i en annan. Akta så du inte tar bort fogarna när du torkar av. Ta bort kalkrester med ättiksvatten efter ett par timmar.

3

Förstärk skarvfogarna. När fogbruket har torkat sätter du en sträng byggsilikon över alla skarvfogar, så att de blir extra täta. Använd en fogpistol och se till att komma ända in i hörnet.

4

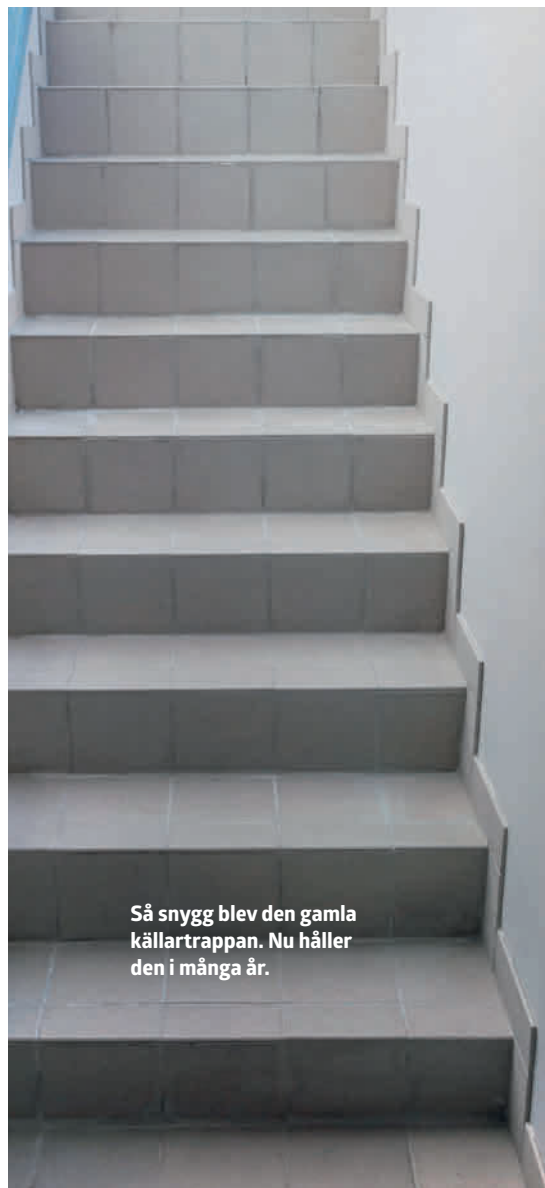
Spreja tvålatten på silikonfogen innan du jämnar till den. På så sätt undviker du att silikonerna fastnar på klinkerna när du jämnar till den.

5

Jämna till silikonet med en fogpinne eller – som här – med en silikonfogbricka. Kom ihåg att ha en trasa förberedd i närheten, för silikon har en förmåga att fastna på de mest underliga ställen.

Silikonbrickor finns med olika profiler. Välj en profil som ger en diagonal fog, så att vatten enkelt rinner av.

Så snygg blev den gamla källartrappan. Nu håller den i många år.